

bboamsterdam

Breed Bestuurlijk Overleg Amsterdam

Stedelijk Toelatingsbeleid Basisonderwijs Amsterdam

Vastgesteld in Breed Bestuurlijk Overleg Amsterdam, op 29 januari 2014

Deze notitie is tot stand gekomen met ondersteuning van de gemeente Amsterdam

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 Algemeen	4
1.2 Algemene beginselen en regels toelatingsbeleid	4
1.3 Verdeling verantwoordelijkheden	4
1.4 Waarom een uniform toelatingsbeleid?	5
1.5 Tijdpad	6
1.6 Leeswijzer	6
2. Kadern van stedelijk toelatingsbeleid	7
2.1 Gezamenlijke verantwoordelijkheid voor goed onderwijs	7
2.2 Ambities van de schoolbesturen met het stedelijk toelatingsbeleid	7
2.3 Uitgangspunten stedelijk toelatingsbeleid	7
2.4 Hoofdlijnen stedelijk toelatingsbeleid	8
3. Aanmelden op de basisschool in Amsterdam	11
3.1 Algemeen	11
3.2 Aanmelden (ouders)	13
3.3 Aanmelden (scholen)	13
3.4 Ouderinitiatief	13
3.5 Co-ouderschap	14
3.6 Aanvullingen	14
4. Plaatsen op de basisschool	16
4.1 Capaciteit per school evenwichtig verdeeld over schooljaar	16
4.2 Drie of vier plaatsingsmomenten per jaar	16
4.3 Voorrang bij plaatsing	16
5. Inschrijven op de basisschool	17
6. Programmatuur stedelijk toelatingsbeleid	18
6.1 Algemeen	18
6.2 Eigendom	18
7. Randvoorwaarden	19
7.1 Privacy	19
7.2 Hardheidsclausule	19
7.3 Bezwaar- en beroepsprocedure	19
8. Organisatie	20
8.1 Projectaanpak	20
8.2 Rolverdeling: gemeente en schoolbesturen	20
8.3 Kosten	21
8.4 Communicatie en informatie	22
8.5 Betrokkenheid scholen, medezeggenschapsraden en ouders	23
8.6 Tijdpad (uitgebreid)	23

Bijlagen:

1. Deelnemende scholen en besturen (per september 2013)
2. Schets resultaten toelatingsbeleid
3. Jaarindeling plaatsingsmomenten
4. Scholeneiland
5. Jaarlijkse vaststelling scholenbestand
6. Afstandsberekening voorrangsscholen
7. Programma van eisen Webbased-programma's

1. Inleiding

1.1 Algemeen

De Amsterdamse schoolbesturen van het basisonderwijs en de gemeente delen reeds geruime tijd de wens en ambitie om tot een uniforme en transparante aanpak voor het aanmelden en plaatsen van kleuters op de basisschool te komen. In de afgelopen drie jaar hebben scholen en schoolbesturen in de stadsdelen West (incl. Nieuw-West), Zuid, de Watergraafsmeer en (sinds kort) stadsdeel Noord ervaring opgedaan met een gebiedsgerichte uitvoering van het toelatingsbeleid. Het gaat hierbij om 105 van de 210 basisscholen en 23 van de 45 schoolbesturen in de stad¹. Alle betrokken partijen - schoolbesturen, scholen en gemeente - zijn het er over eens dat het wenselijk is om voortbouwend op deze ervaringen de volgende stap te zetten naar een stadsbreed gelijk toelatingsbeleid voor het basisonderwijs in Amsterdam.

In het BBO van 12 juni 2013 is de Startnotitie 'Naar een stedelijk toelatingsbeleid voor het basisonderwijs in Amsterdam' vastgesteld². Samengevat zijn hierin als hoofdlijnen van het beoogde toelatingsbeleid gegeven:

- Het toelatingsbeleid is hetzelfde voor alle basisscholen in de stad;
- Het toelatingsbeleid is eenvoudig en transparant;
- Het toelatingsbeleid garandeert de rechtsgelijkheid;
- Het toelatingsbeleid biedt ouders keuzevrijheid.

Het begrip 'buurt' staat in het toelatingsbeleid centraal. Alle ouders krijgen in hun directe woonomgeving voorrang op een gelijk aantal scholen. Rechtsgelijkheid is een kernbegrip: alle ouders hebben een gelijke kans om op een basisschool van voorkeur te komen. Hiermee wordt voortgebouwd op de werkwijze van aanmelden en plaatsen uit de eerder genoemde pilots, waarover de scholen en het merendeel ouders uit West, Zuid en Oost tevreden zijn. Daarnaast is rekening gehouden met de diversiteit van de stad en het brede onderwijsaanbod.

Wat verstaan we onder toelatingsbeleid?

In het **toelatingsbeleid** onderscheiden we drie opeenvolgende activiteiten: aanmelden, plaatsen en inschrijven.

Aanmelden: een schriftelijk verzoek van de ouder(s) tot inschrijving. Ouders geven hun kind op bij de basisschool van hun eerste keuze.

Plaatsen: volgt op de aanmelding, de beschikbare plaatsen (volgens de vooraf vastgestelde criteria en werkwijze) worden toegewezen aan de aangemelde kinderen.

Inschrijven: na aanmelding en plaatsing volgt de inschrijving. De ouder maakt aan de basisschool kenbaar van de toegewezen plaats gebruik te willen maken. De basisschool regelt de formele afronding van de inschrijving vanaf de dag waarop het kind 4 jaar wordt en/of op de school begint (conform artikel 7 WPO).

Deze begripsaanduiding is gebaseerd op de gangbare terminologie in wet- en regelgeving.

¹ Zie bijlage 1: overzicht deelnemende scholen en schoolbesturen (stand per september 2013).

² Het BBO staat voor het *Breed Bestuurlijk Overleg Amsterdam*, de vereniging van de schoolbesturen van het Primair en het Speciaal Onderwijs te Amsterdam.

In opdracht van het BBO heeft de werkgroep Stedelijk Toelatingsbeleid de Startnotitie van 12 juni 2013 nader uitgewerkt in een concept-versie van de voorliggende notitie. Deze werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van het BBO, een vertegenwoordiger van de gemeente en wordt voorgezeten door een onafhankelijk projectleider.

Deze notitie 'Stedelijk Toelatingsbeleid basisonderwijs Amsterdam' is het resultaat van de bespreking en besluitvorming in het BBO van 4 december en 29 januari jl.. Het BBO heeft hierbij tevens besloten dat op basis van deze notitie de formele besluitvorming van elk bestuur met de (G)MR plaats vindt, waarbij de (G)MR (oudergeleding) adviesrecht heeft.

1.2 Algemene beginselen en regels toelatingsbeleid

In algemene zin moet een toelatingsbeleid voldoen aan de volgende beginselen en regels:

- Het gelijkheidsbeginsel
- Het non-discriminatiebeginsel
- De Wet Medezeggenschap Scholen
- Publicatie

De belangrijkste grenzen voor het toelatingsbeleid zijn het gelijkheidsbeginsel en het non-discriminatiebeginsel. Het gelijkheidsbeginsel bepaalt dat gelijke gevallen hetzelfde moeten worden behandeld. Het non-discriminatiebeginsel bepaalt dat niet mag worden gediscrimineerd op bijvoorbeeld geslacht of nationaliteit. Schoolbesturen kunnen hun beleid wijzigen of aanscherpen, mits dit weloverwogen, openlijk en in overleg met de medezeggenschapsraad gebeurt.

Het nieuwe beleid moet rechtsgeldig zijn en openlijk worden gepubliceerd (bijvoorbeeld op de website van de school en in de schoolgids), zodat ouders zich kunnen informeren. Op grond van de Wet Medezeggenschap Scholen (WMS) moet het schoolbestuur overleg voeren over het toelatingsbeleid. De MR heeft adviesrecht met betrekking tot vaststelling of wijziging van het beleid m.b.t. de toelating (en verwijdering) van leerlingen (art. 11 onder j). Als het nieuwe beleid de meerderheid van de scholen binnen een bestuur betreft, is de Gemeenschappelijke Medezeggenschap Raad het aangewezen orgaan.

1.3 Verdeling verantwoordelijkheden

Volgens de Wet Primair Onderwijs (WPO artikel 40) is het toelatingsbeleid de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen. Vanuit de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de toekomst van kinderen in onze stad, kiezen schoolbesturen en gemeente er voor om vanuit de verschillende rollen, samen op te trekken. Toelatingsbeleid kan immers niet los gezien worden van het onderwijsbeleid en het realiseren van een divers aanbod van krachtige scholen met voldoende plaats voor kinderen in de buurt.

In het besef dat de eindverantwoordelijkheid bij het onderwijsveld ligt, is het toelatingsbeleid van Amsterdam een coproductie van schoolbesturen en gemeente; schoolbesturen voeren de regie en zijn formeel verantwoordelijk voor de ontwikkeling, uitvoering en naleving van het toelatingsbeleid. De gemeente ondersteunt en faciliteert de schoolbesturen bij de ontwikkeling en implementatie van het beleid. Ook is de gemeente als onafhankelijke partij, verantwoordelijk voor de informatievoorziening over het onderwijs in Amsterdam, het toelatingsbeleid in het bijzonder.

Het succes van en de benodigde tijd voor de invoering van het stedelijk toelatingsbeleid is enerzijds afhankelijk van het samenspel tussen gemeente en schoolbesturen en anderzijds van de samenwerking tussen de schoolbesturen en scholen onderling en de betrokkenheid van de directeuren van de scholen. Zij zijn en blijven in belangrijke mate verantwoordelijk voor het toelatingsbeleid van hun school.

1.4 Waarom een uniform toelatingsbeleid?

Van een onderling afgestemd toelatingsbeleid tussen scholen in een wijk was bij de start van de pilots in 2009 nauwelijks sprake. Voor ouders was onduidelijk hoe een plaats op een gewenste school te bemachtigen. Het veel geldende principe 'wie het eerst komt, die het eerst maalt' versterkte de onzekerheid en maakte het voor ouders noodzakelijk hun kind zo vroeg mogelijk op meerdere scholen aan te melden.

Toen het BBO in september 2012 tussentijds de balans opmaakte, is geconstateerd dat het toelatingsbeleid zich in de pilots ontwikkelde van een (beoogd) anti-segregatie-instrument naar een instrument dat vooral eenduidigheid, helderheid en transparantie bewerkstelligt bij het aanmelden en verkrijgen van een plaats. Inmiddels is gebleken dat het anti-segregatie-effect hooguit een neveneffect kan zijn en geen doel op zich is. Dit laatste werd zichtbaar in de pilot van stadsdeel West in de vorm van het groeiend aandeel buurtkinderen op de populaire scholen. De wens dat kinderen in de buurt naar school kunnen, is centraal komen te staan. Tegelijkertijd zijn de kwaliteit van scholen en de keuzevrijheid van ouders op de agenda gekomen.

De pilots hebben voor schoolbesturen, scholen, ouders en gemeente waardevolle kennis en inzichten voor de stad opgeleverd. De gebiedsgerichte aanpak in de pilots heeft echter zijn beperkingen

Problemen voor scholen en ouders.

In verschillende delen van de stad worden ouders bij het zoeken naar een basisschool nog steeds geconfronteerd met forse problemen, zoals:

- Voorrang voor vroege inschrijvers (wie het eerst komt, die het eerst maalt);
- Onduidelijkheid over het toelatingsbeleid;
- Onzekerheid over hoe een plaats te verkrijgen, waardoor zij zich genoodzaakt zien hun kind op meerdere scholen aan te melden;
- Verschillende regelingen in één stad, stadsdeel of zelfs in een buurt;
- Beperkingen voor ouders die op of vlakbij een grens van een buurt of stadsdeel wonen.

De scholen die hun toelatingsbeleid niet samen met collega-scholen vormgeven, worden geconfronteerd met:

- Dubbele aanmeldingen waardoor niet zeker is of het een aanmelding serieus is;
- Onzekerheid of een geplaatst kind komt als gevolg van verschillende plaatsingsmomenten;
- 'Wegkapen' van ingeschreven kinderen door het aanhouden van wachtlijsten na het 4de jaar;
- Onzekerheid over hoeveel kindplaatsen nodig zijn;
- Overmatige werkbelasting gecombineerd met de nodige onzekerheid.

Voordelen voor ouders en scholen

De ervaring in de verschillende wijken in Amsterdam wijst uit dat scholen en ouders veel te winnen hebben met een toelatingsbeleid dat voor alle basisscholen gelijk is. Voor ouders en ook voor scholen levert de eenduidige en transparante werkwijze bij het aanmelden en plaatsen rust en duidelijkheid op.

Belangrijke winstpunten van een uniform toelatingsbeleid voor ouders zijn:

- Het is eenvoudig en duidelijk;
- Het garandeert dat elke aanmelding een gelijke en eerlijke kans op een plaats maakt;
- Het maximaliseert de kans dat een kind op de school van de hoogst mogelijke voorkeur komt.

Belangrijke winstpunten van een uniform toelatingsbeleid voor scholen zijn:

- Het levert grote tijdswinst op;
- Het levert inzicht en overzicht op, dat daarvoor ontbrak;
- Het levert een betrouwbaar aanmeldingsbestand op, dubbel aanmelden kan niet meer;
- Het levert maximale zekerheid op dat een geplaatst kind daadwerkelijk komt. Dit is essentieel voor de sturing van de schoolopbouw en de planning van de formatie;
- De school beschikt op elk moment over een overzicht van aanmeldingen versus de capaciteit van de scholen in de buurt.

Scholen die nu geruime tijd met een gezamenlijk toelatingsbeleid werken, geven aan dat dit het eigen profiel van de school op geen enkele wijze in de weg staat. In het toelatingsbeleid waarbij ouders wordt gevraagd een voorkeur voor een school kenbaar te maken, is de eigen profilering van de school des te belangrijker. Positieve ontwikkeling is dat ouders door collega-scholen worden geadviseerd zich op meerdere scholen te oriënteren.

Daarnaast geven de scholen aan dat de uitvoering van het toelatingsbeleid een positief effect heeft op de samenwerking met hun collega-scholen in de buurt.

Het stedelijk toelatingsbeleid zal voor de scholen betekenen dat:

- Ouders zich op de school van eerste voorkeur aanmelden;
- Elke school de aanmeldingen in een webbased-programma verwerkt;
- Elke school beschikt over een overzicht hoeveel kinderen hen als 1^e, 2^e, 3^e enz. voorkeur heeft;
- De plaatsing geautomatiseerd verloopt.

1.5 Tijdpad

Het voornemen is het stedelijk toelatingsbeleid in de loop van het schooljaar 2014-2015 stadsbreed in te voeren. Einddoel is dat alle kleuters die met ingang van schooljaar 2015-2016 naar een Amsterdamse basisschool gaan, volgens het nieuwe toelatingsbeleid zijn geplaatst (zie Hfdst. 8.6).

1.6 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de algemene doelstelling, de ambities en de uitgangspunten voor het aanmelden en plaatsen van toekomstige vierjarigen beschreven. In de hoofdstukken 3 t/m 5 zijn de opeenvolgende fasen van het toelatingsbeleid uitgewerkt: aanmelden (Hfdst. 3), plaatsen (Hfdst. 4) en inschrijven (Hfdst. 5).

Voor de uitvoering van het toelatingsbeleid zal gebruik gemaakt worden van verschillende webbased-programma's. In hoofdstuk 6 zijn deze kort benoemd. Een uitgebreide beschrijving hiervan is in bijlage 6 te vinden.

Onderwerpen als privacy, een hardheidsclausule en de bezwaarprocedure komen in hoofdstuk 7 aan de orde. Deze notitie wordt in hoofdstuk 8 afgesloten met de beschrijving van de projectuitvoering, zoals rolverdeling tussen gemeente en schoolbesturen, de kosten, de communicatie en informatie en het tijdpad.

2. Kaders stedelijk toelatingsbeleid

De schoolbesturen en de gemeente geven het stedelijk toelatingsbeleid vorm volgens de in paragraaf 1.2. beschreven beginselen en regels. In dit hoofdstuk bespreken we de kaders van het toelatingsbeleid voor de Amsterdamse basisscholen. Deze zijn in de navolgende hoofdstukken uitgewerkt.

2.1 Gezamenlijke verantwoordelijkheid voor goed onderwijs

Gemeente en schoolbesturen in Amsterdam dragen vanuit hun gezamenlijke verantwoordelijkheid zorg voor goed en passend onderwijs. Randvoorwaarden hiervoor zijn:

- Het onderwijs op elke school is van goede kwaliteit;
- Aantrekkelijke gebouwen met voldoende plaatsen, in ieder geval voor kinderen die in de omgeving van de scholen wonen;
- (Het behoud van) een gespreid en divers aanbod van scholen in de stad (denominatie en onderwijsconcept).³

2.2 Ambities van de schoolbesturen met het stedelijke toelatingsbeleid

De schoolbesturen stellen zich ten doel om het stedelijk toelatingsbeleid in de loop van het schooljaar 2014 - 2015 in te voeren. Zij hebben daarbij de volgende ambities:

- Minimaal 75% van de kinderen krijgt een plaats op de school van eerste voorkeur;⁴
- Minimaal 90% van de kinderen kan in de buurt terecht op één van de scholen waar zij voorrang hebben;
- De basisscholen in Amsterdam zijn in belangrijke mate een afspiegeling van de buurt;
- Schoolbesturen en gemeente zorgen voor voldoende kindplaatsen in de woonomgeving van kinderen.

2.3 Uitgangspunten stedelijk toelatingsbeleid

- Alle kinderen kunnen in hun buurt naar de basisschool; zij hebben voorrang op een redelijk aantal scholen in hun directe woonomgeving. Dit zijn zowel openbare als (algemeen) bijzondere scholen;
- Scholen zijn in belangrijke mate een afspiegeling van de buurt;
- Het toelatingsbeleid voor het basisonderwijs in Amsterdam is voor alle scholen hetzelfde;
- Het toelatingsbeleid garandeert de rechtsgelijkheid bij het krijgen van een plaats op een school;
- De keuzevrijheid van ouders is zoveel mogelijk gegarandeerd;
- Het toelatingsbeleid is eenduidig en eenvoudig, transparant en controleerbaar, uitvoerbaar en betaalbaar;
- Het toelatingsbeleid voldoet aan de wet- en regelgeving zoals verwoord in de Wet Bescherming Persoonsgegevens (WBP);
- De Integrale Huisvestingsplannen (IHP) zijn leidend, te zijner tijd is het stedelijk IHP leidend.

³ Naast voldoende openbaar onderwijs, tevens een aanbod van scholen van verschillende denominaties, samenwerkingsscholen en scholen met uiteenlopende onderwijsconcepten passend bij de Amsterdamse bevolking.

⁴ De ervaringen met de geautomatiseerde en gezamenlijke plaatsingen in de Watergraafsmeer, Nieuw-Sloten, Rivierenbuurt-Buitenveldert-De Pijp en de eerste gezamenlijke plaatsing in Noord laten zien dat dergelijke streefcijfers haalbaar zijn. Voor de overgangsfase kan dit percentage minder makkelijk haalbaar zijn, doordat scholen die nu nog niet met een gezamenlijk toelatingsbeleid werken, in een vroegtijdig stadium een plaats aan ouders hebben toegezegd. Voor de resultaten in de genoemde gebieden verwijzen we naar bijlage 2.

2.4 Hoofdlijnen stedelijk toelatingsbeleid Amsterdam

a. Centraal staat dat kinderen in hun woonomgeving naar een basisschool kunnen

Elke basisschool is hiermee in belangrijke mate een afspiegeling van de buurt.⁵ Het toelatingsbeleid is niet bedoeld als spreidingsinstrument. Spreiding kan wel een neveneffect van het stedelijk toelatingsbeleid zijn. Het toelatingsbeleid heeft raakvlakken met passend onderwijs, maar ook hier geldt dat beide onderwerpen afzonderlijk moeten worden gezien. Als een kind volgens het toelatingsbeleid op een school is geplaatst, is het de verantwoordelijkheid van de school om zelf passend onderwijs te bieden, óf op basis van de zorgplicht in het Samenwerkingsverband te borgen dat het kind dit onderwijs op een andere school ontvangt.⁶

b. Alle ouders hebben op een gelijk aantal scholen in de woonomgeving voorrang

Amsterdam beschikt over een gevarieerd aanbod van basisscholen verspreid over de stad. Schoolbesturen willen bevorderen dat ouders op een redelijk aantal scholen in hun woonomgeving terecht kunnen. Om zoveel mogelijk recht te doen aan de keuzevrijheid van ouders en de toegankelijkheid van scholen in de buurt te waarborgen, krijgen ouders op een gelijk aantal scholen in hun buurt voorrang. Voorlopig gaan we ervan uit dat ouders op minimaal 6 scholen in hun buurt - minimaal twee openbaar en minimaal twee (algemeen) bijzonder - voorrang krijgen. Het definitieve aantal wordt op basis van een simulatie bepaald, die in april 2014 is afgerond.

c. De pijlers van het toelatingsbeleid in Amsterdam gelijk

Stadsbreed verloopt het aanmelden en plaatsen volgens eenzelfde tijdpad.

Uitgangspunten hierbij zijn:

- Ouders kunnen hun kind aanmelden vanaf het moment dat het 2 jaar is en voordat het 3 jaar en 2 maanden is. Het moment van aanmelden in deze periode speelt geen rol bij de plaatsing;
- De aangemelde kinderen (die in een bepaalde periode 4 jaar worden) worden op 3 of 4 momenten per jaar geplaatst. Ouders weten uiterlijk 5 maanden voordat hun kind 4 jaar wordt op welke school van hun voorkeur een plaats beschikbaar is

d. Eenzelfde werkwijze van aanmelden en één aanmeldingskaart

Ouders melden hun kind aan bij één basisschool, namelijk de school van hun eerste voorkeur. Voor het aanmelden ontvangen ouders een *Aanmeldingskaart voor de basisschool in Amsterdam*.

Op deze kaart zijn de persoonsgegevens van het kind voorgedrukt: naam, adres, geboortedatum en burgerservicenummer (BSN). Op deze kaart vermelden ouders hun contactgegevens, de scholen in volgorde van voorkeur en vinken tevens aan welke bijzonderheden van toepassing zijn.

⁵Bijzondere scholen met uitsluitende toelatingscriteria vormen hierop een uitzondering (zie verder 3.1.c).

⁶ Het begrip 'aanmelden' heeft in het toelatingsbeleid en bij passend onderwijs een andere betekenis.

Aanmelden bij het toelatingsbeleid houdt in dat een ouder het kind aanmeldt bij de basisschool van eerste voorkeur. Bij de plaatsing krijgt een kind een plaats op een basisschool aangeboden. Als de ouder de plaats accepteert, volgt de daadwerkelijke inschrijving circa 5 maanden voordat een kind naar school gaat (dit is formeel een voorlopige inschrijving die definitief wordt op het moment dat het kind 4 jaar is).

In het kader van passend onderwijs wordt deze (voorlopige) inschrijving bestempeld als het moment van aanmelden.

De school heeft vanaf dat moment de tijd (dit zijn 10 weken in de wet passend onderwijs) om de zorg op de eigen school of binnen het samenwerkingsverband te organiseren.

e. *Webbased-programma van de scholen*⁷

Alle scholen registreren hun aanmeldingen in het webbased-programma van hun school. Dubbele aanmeldingen worden in dit programma geblokkeerd en behoren tot het verleden. Scholen beschikken hiermee over een overzicht van alle aanmeldingen, uitgesplitst per plaatsingsperiode. Ook hebben zij zicht op de beschikbaarheid van het aantal plaatsen en aanmeldingen bij de collega-scholen en voor hoeveel kinderen zij de tweede, derde, enz. voorkeur zijn.

f. *Het woonadres van het kind is leidend*

Het begrip 'buurt' en 'buurtschool' wordt gedefinieerd vanuit het woonadres van het kind. Het woonadres van het kind bepaalt op welke scholen het kind voorrang heeft. Wanneer ouders op de website Schoolwijzer-Amsterdam het adres van hun kind invullen, verschijnt het overzicht van de scholen waar zij voorrang hebben. Door elk kind op een gelijk aantal scholen voorrang te geven, is de omvang van de 'buurt' afhankelijk van de schooldichtheid rond het woonadres van een kind.

g. *De aanmeldingen worden gelijktijdig en geautomatiseerd verwerkt*

Drie of vier keer per jaar worden gelijktijdig en geautomatiseerd alle aangemelde kinderen die in een bepaalde periode vier jaar worden, volgens de geldende voorrangscriteria, geplaatst.⁸

h. *Dezelfde voorrangscriteria gelden bij plaatsing*

De voorrangscriteria worden in onderstaande volgorde bij de plaatsing toegepast:

1. Een kind heeft een ouder broertje/zusje op school op het moment waarop het aangemelde kind 4 jaar wordt;
2. a. Een kind heeft een VVE-indicatie, gaat tenminste 8 maanden 4 dagdelen naar de voorschool die bij de school hoort én woont in het voorrangsgedebied;
b. Een kind zit tenminste 8 maanden 4 dagdelen op een Integraal Kind Centrum (IKC) waar de school onderdeel van uitmaakt én woont in het voorrangsgedebied;
3. Een ouder van het kind heeft op de school een dienstverband voor onbepaalde tijd;
4. Het kind woont in het voorrangsgedebied van de school.

Een Integraal Kindcentrum (IKC) is: een voorziening waarin organisaties als onderwijs, KDV, BSO, PSZ en welzijnsactiviteiten zijn samengevoegd en een geïntegreerd aanbod verzorgt voor kinderen van 0 - 12 jaar. Het is één fysieke locatie en één organisatorische eenheid, waarbij op basis van één onderwijskundige en pedagogische visie een doorlopende ontwikkelingslijn voor kinderen van 0 - 12 jaar vorm krijgt en waar zij gedurende de dag komen om te leren, spelen, ontwikkelen en ontmoeten.

Het Amsterdamse beleid dat stelt dat elke school een samenwerking met een voorschool heeft, is uiteraard ook van toepassing voor een IKC. Om in het kader van het toelatingsbeleid als IKC te worden erkend, is de voorwaarde dat naast kinderopvang, de voorschool onderdeel moet uitmaken van het geïntegreerde aanbod. Om er voor te zorgen dat een IKC ook een *buurtschool* is, krijgen kinderen die op een IKC zitten én deze school als voorrangsschool hebben, (dus in de buurt wonen) voorrang bij de plaatsing op een basisschool.

Voor de Amsterdamse Peuterschool, die in ontwikkeling is, zal te zijner tijd dezelfde regeling van toepassing zijn. D.w.z. voor de kinderen op zo'n peuterschool is het voorrangscriterium 2b van toepassing bij de plaatsing op deze basisschool alleen wanneer de school een voorrangsschool voor hen is (dus wonen in de buurt van deze school) en voor het gestelde minimale termijn hieraan hebben deelgenomen.

Een Brede school verschilt van een IKC. Een Brede school vormt geen organisatorische eenheid van de school en de welzijns- of kinderopvangorganisatie en er is geen sprake van geïntegreerd aanbod van leren, spelen en ontwikkelen.

⁷ In stadsdeel Zuid, stadsdeel Noord, de Watergraafsmeer en Nieuw-Sloten wordt gewerkt met het webbased-programma Scholenring. In het stedelijk toelatingsbeleid wordt hierop voortgebouwd. Voor de scholen die nu met Scholenring werken, zullen de veranderingen in het gebruik minimaal zijn.

⁸ De jaarindeling zal bestaan uit drie of vier plaatsingsperioden. Scholen die reeds hiermee werken wordt advies gevraagd.

i. Ouderinitiatief

Onderdeel van het stedelijk toelatingsbeleid is het ouderinitiatief (ook wel groepsaanmelding genoemd). Scholen en schoolbesturen faciliteren deze initiatieven, om samen met ouders er voor te zorgen dat Amsterdamse scholen een afspiegeling van hun buurt zijn. (Zie verder par. 3.4).

j. Geen wachtlijsten van kinderen.

Scholen houden geen wacht- of reservelijsten aan. Met de invoering van het toelatingsbeleid wordt niet meer gewerkt met wachtlijsten van kinderen jonger dan 4 jaar of van kinderen die elders naar een basisschool gaan.

k. Het Integraal Huisvestingsplan (IHP) is leidend

Het Integraal Huisvestingsplan van de verschillende stadsdelen en de daarin vastgestelde schoolgrootten (en t.z.t. het stedelijk IHP) is leidend voor het stedelijk toelatingsbeleid⁹. De scholen zorgen binnen de kaders van de IHP's voor voldoende kindplaatsen. De jaarlijkse instroomcapaciteit op elke basisschool wordt evenwichtig verdeeld over de toelatingsperioden.

l. Het toelatingsbeleid is een integraal onderdeel van het onderwijsbeleid

Veranderingen in het onderwijsbeleid kunnen leiden tot aanpassing in het toelatingsbeleid en omgekeerd. Bij de jaarlijkse evaluatie van het toelatingsbeleid wordt dit meegenomen.

⁹ Schoolgrootte wordt uitgedrukt in aantal lokalen.

3. Aanmelden op de basisschool

3.1 Algemeen

a. Informatie aan ouders

Alle ouders met een kind in de leeftijd van circa 1 jaar ontvangen van de gemeente een *informatiebrief* waarin het toelatingsbeleid wordt uitgelegd. Hierin wordt voor uitgebreide informatie verwezen naar de website '*Schoolwijzer-Amsterdam*'.¹⁰

Ouders ontvangen rond de tweede verjaardag van hun kind de *Aanmeldingskaart voor de Basisschool* van de gemeente. Persoonlijke gegevens van het kind zijn voorgedrukt. De website '*Schoolwijzer-Amsterdam*' geeft ouders een overzicht van voorrangsscholen als zij hun woonadres intoetsen.

Met het invullen van de geboortedatum van hun kind, zien ouders een animatie die hen op een overzichtelijk en aantrekkelijk manier door het gehele proces van oriënteren, aanmelden, plaatsen en naar-school-gaan leidt. Vanaf '*Schoolwijzer-Amsterdam*' kunnen ouders doorklikken naar zowel de website van de scholen in de buurt, als ook naar de website van de scholen waar hun kind geen voorrang heeft.

b. Buurt

Het woonadres van het kind bepaalt het begrip 'buurt'. De omvang van de 'buurt' is afhankelijk van de schooldichtheid rond het woonadres. Elk kind heeft immers op een gelijk aantal basisscholen in de woonomgeving voorrang. Dit betekent dat als er weinig scholen in de buurt van het woonadres van een kind staan, de gemiddelde loopafstand tot de voorrangsscholen toeneemt. Hiervan afgeleid staat de school min of meer centraal in haar voedingsgebied.

Ouders hebben het recht hun kind op alle scholen in Amsterdam aan te melden. Als zij hun kind aanmelden op een school waarop zij geen voorrang hebben, betekent dit dat wanneer deze school meer aanmeldingen dan plaatsen heeft, kinderen waarvoor deze school een voorrangsschool is, voorgaan bij de plaatsing.

Een school die dichtbij de gemeentegrens gevestigd is, kan een voedingsgebied hebben dat over de gemeentegrens heen reikt. Voor deze school is het noodzakelijk de buurt of het voedingsgebied te definiëren voor dat deel dat buiten Amsterdam valt. Voor ouders die in de randgemeente in dit voedingsgebied wonen, is deze school dan een voorrangsschool. Wanneer zij deze school als eerste voorkeurschool opgeven, hebben zij bij de plaatsing uitsluitend hier voorrang (in Amsterdam).¹¹

c. Voorrangsscholen

Alle ouders hebben voorrang op een gelijk aantal scholen in hun buurt. Voorlopig gaan we hierbij uit van minimaal 6 scholen. Bij 6 voorrangsscholen is de verdeling: minimaal 2 openbare scholen, minimaal 2 (algemeen) bijzondere scholen plus nog 2 overige scholen - openbaar of (algemeen) bijzonder - in de buurt van het woonadres van het kind.

¹⁰ Op dit moment ontwikkelt de gemeente Amsterdam de website *Schoolwijzer-Amsterdam*, ter vervanging van 'Vind een School'. Alle algemene informatie over basisonderwijs en voortgezet onderwijs zal beschikbaar zijn via deze website. Via deze site wordt doorgelinkt naar de informatie over het toelatingsbeleid.

De informatiebrief wordt net zo lang naar ouders verstuurd tot het toelatingsbeleid in Amsterdam gemeengoed is.

¹¹Voorbeeld: St. Jozefschool op de Kalfjeslaan op de grens van Amsterdam met Amstelveen. De leerling-populatie van deze school bestaat voor meer dan 60% uit kinderen die wonen in Amstelveen-Noord. In het toelatingsbeleid-Zuid is een voorranggebied voor deze school bepaald dat voor een deel in Amstelveen loopt. De aanmelding van ouders die hier wonen en die deze school als eerste voorkeurschool opgeven, is gelijkwaardig aan de aanmelding van een Amsterdams kind dat in het voorranggebied van deze school woont. Als het kind uit Amstelveen niet geplaatst wordt, heeft het geen voorrang op andere Amsterdamse scholen. Als er nog plaatsen over zijn, kunnen deze ouders uiteraard terecht op een Amsterdamse school.

In april 2014 wordt op basis van de vastgestelde uitgangspunten een onderzoek en/of simulatie uitgevoerd. Resultaten van dit onderzoek kunnen leiden tot aanpassing van het aantal en de samenstelling van de voorrangsscholen. Tevens zullen hierbij andere onderwerpen aan bod komen, waaronder hoe om te gaan met scholeneilanden¹² (bijlage 4). Bij het bepalen van het aantal voorrangsscholen wordt de balans gezocht tussen enerzijds het mogelijk maken dat een kind in de buurt naar een school kan en anderzijds ouders een gevarieerd aanbod van scholen bieden. Om ervoor te zorgen dat elk kind op een gelijk aantal scholen voorrang (toegang) heeft, wordt, indien één van de voorrangsscholen een bijzondere school is die *uitsluitende toelatingscriteria* hanteert, het aantal voorrangsscholen opgehoogd.¹³ Jaarlijks wordt vastgesteld welke scholen dit betreft.¹⁴

Nederlands onderwijsstelsel

Nederland kent een duaal onderwijsstelsel dat bestaat uit openbare en bijzondere scholen.

- Openbaar onderwijs is levensbeschouwelijk pluriform, algemeen toegankelijk en algemeen beschikbaar.
- Bijzonder onderwijs is gebaseerd op een religieuze of levensbeschouwelijke grondslag.

Zowel openbare als bijzondere scholen kunnen onderwijs verstrekken dat gestoeld is op een onderwijskundige grondslag. Voorbeelden hiervan zijn Daltonscholen, Vrije scholen, Jenaplanscholen en Montessorischolen.

(Nationale Onderwijsgids & Rijksoverheid.nl)

d. Jaarlijkse vaststelling scholenbestand

Het toelatingsbeleid is voor alle basisscholen in Amsterdam van toepassing¹⁵. Door fusies, opheffing en stichting van scholen ontstaan mutaties in het scholenbestand die gevolgen hebben voor het aanbod van voorrangsscholen. Het BBO is verantwoordelijk voor het actueel houden van het scholenbestand. Jaarlijks in mei/juni stelt het BBO het scholenbestand vast. De bronnen hiervoor zijn de schoolbesturen zelf, DUO, het Plan van Scholen en het IHP (bijlage 5). Bij de bepaling van het scholenbestand wordt tevens gedefinieerd welke scholen een voorrangsgedebied over de gemeentegrens hebben, voor welke scholen uitsluitende toelatingscriteria van toepassing zijn en welke scholen in het kader van het stedelijk toelatingsbeleid als IKC aangemerkt worden.

e. Afstandsberekening

Aan hand van de lijst van scholen in Amsterdam wordt (geautomatiseerd) vastgesteld wat de voor een bepaald schooljaar geldende coördinaten van elke school zijn. Op basis van de dan geldende coördinaten wordt de loopafstand tussen het woonadres van het kind en de scholen bepaald. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de berekeningen van Google-Maps (bijlage 6).

¹² Een scholeneiland zijn 2 of 3 scholen die op minder dan 50 meter loopafstand uit elkaar liggen en/of een gebouw of schoolplein delen.

¹³ Zie onder meer: Selectie bij de toegang tot het onderwijs mr. Dr P.W.A. Huisman en prof. Mr. P.J.J. Zoontjes pag. 95 met een toelichting over jurisprudentie over de bijzondere scholen en de eisen die gesteld worden aan de selectie van leerlingen op grond van de vrijheid van richting (godsdienst of levensovertuiging) en vrijheid van inrichting (de pedagogisch-organisatorische autonomie).

¹⁴ In 2013-2014 gaat het om Cheider, Rosj Pina en de Veerkracht.

¹⁵ Uitgezonderd het ongesubsidieerd primair onderwijs in Amsterdam, zoals bijvoorbeeld de AICS, British School of Amsterdam, Ecole Française d'Amsterdam en de Japanse School.

3.2 Aanmelden (ouders)

a. De website 'Schoolwijzer-Amsterdam' maakt ouders wegwijs in het aanbod van scholen in Amsterdam. De site geeft een overzicht van voorrangsscholen als het woonadres en de geboortedatum van het kind worden ingevuld. Op een nog nader te bepalen leeftijd van het kind wordt een overzicht van de voorrangsscholen getoond. Ouders ontvangen rond de tweede verjaardag de *Aanmeldingskaart voor de basisschool*. Op deze kaart zijn de persoonsgegevens van het kind, naam, adres, geboortedatum en BSN voorgedrukt. Ouders melden hun kind voor een basisschool aan door de aanmeldingskaart ingevuld en ondertekend bij de school van hun eerste voorkeur in te leveren. Ouders kunnen hun kind bij één school in Amsterdam aanmelden. Hiervoor hebben ouders de tijd totdat hun kind 3 jaar en 2 maanden is. Het moment van aanmelden (tussen circa 2 jaar en 3 jaar en 2 maanden) speelt geen rol bij de plaatsing. Op de aanmeldingskaart moet de ouder informatie toevoegen die relevant is voor de plaatsing:

- Of het kind een VVE-indicatie heeft;
- Of het kind op een IKC geplaatst is;
- Of een ouder broertje of zusje op de school zit;
- Of de ouder voor onbepaalde tijd werkzaam is op de school;
- Gegevens van de contactouder: huisadres, e-mail en telefoonnummer;
- Minimaal vijf basisscholen in volgorde van voorkeur.

b. Belang van opgeven meerdere voorkeursscholen

De kans op een plaats op een school van zo hoog mogelijke voorkeur wordt niet kleiner als er meerdere voorkeuren opgegeven worden. Ouders die een beperkt aantal voorkeursscholen opgeven, lopen indien loting noodzakelijk is, het risico geen plaats te krijgen. Zij zijn dan aangewezen op de nog resterende plaatsen op scholen in de buurt en elders in de stad en zullen zelf deze scholen moeten benaderen met een verzoek tot inschrijving.

3.3 Aanmelden (scholen)

Nadat ouders de ondertekende aanmeldingskaart hebben ingeleverd bij de school van hun eerste voorkeur, voert de school de volgende handelingen uit:

- Zij registreert de aanmelding in het webbased-programma;
- Zij geeft de ouders een afschrift van de verwerking van de aanmelding als *bewijs van aanmelding*, zodat zij kunnen controleren of de ingevoerde gegevens juist zijn;
- Zij is verantwoordelijk voor de archivering van de aanmelding (en de eventuele extra ingeleverde formulieren; zie latere toelichting).¹⁶

3.4 Ouderinitiatief

Amsterdam kent een aantal zeer geslaagde ouderinitiatieven, die zowel door ouders als door scholen geïnitieerd zijn¹⁷. In het kader van het stedelijk toelatingsbeleid wordt onder een ouderinitiatief verstaan: een aanmelding van een groep kinderen op een school waar zij voorrang hebben en waarbij de school qua samenstelling geen afspiegeling van de buurt is. Het betreft hierbij een aanmelding van kinderen uit de buurt op de school van eerste voorkeur, waarbij de groep een minimale omvang van zes kinderen heeft en het kinderen betreft, die in hetzelfde schooljaar instromen. Doelstelling van ouderinitiatieven is veelal om met een groepsaanmelding van kinderen uit de buurt bij te dragen aan een betere menging van de school (de school een betere afspiegeling van de buurt te maken). Schoolbesturen ondersteunen en stimuleren deze initiatieven. Het ouderinitiatief is in het stedelijk toelatingsbeleid echter niet als voorrangscriterium opgenomen, omdat deze initiatieven vaak teveel

¹⁶ Als gevolg van de Archiefwet 1995 dienen deze tot 5 jaar na verlaten van de school bewaard te worden. De school van aanmelding blijft eigenaar van de ingeleverde aanmeldingskaart, plus eventuele extra informatie. Ook als de school van plaatsing en de school van aanmelding verschillen, blijven deze papieren op de school van aanmelding.

¹⁷ In Amsterdam bestaan diverse ouderinitiatieven. In het kader van educatief partnerschap gaat een school met ouders een samenwerking aan. Zie o.a. Facebook: ouderinitiatieven basisscholen Amsterdam.

van elkaar verschillen. In het kader van het stedelijk toelatingsbeleid worden ouderinitiatieven toegejuicht, zowel op scholen waar meer kinderen aangemeld worden dan er plaatsen zijn, als op buurtscholen waar voldoende plaats is. Een school die langs deze weg (versneld) een betere afspiegeling wil worden van de wijk, kan het bestuur verzoeken een beroep te doen op de hardheidsclausule (Hfst. zie 7.2).

3.5 Co-ouderschap

Wanneer er sprake is van co-ouderschap, heeft het kind bij wet één hoofdverblijf (bij één van de ouders); dit is het adres dat in het Gemeentelijke Bevolkingsadministratie (GBA) vermeld staat. Om gelijkheid voor alle aanmeldingen te waarborgen, is het hoofdverblijf van het kind leidend bij het bepalen van de voorrangsscholen.

3.6 Aanvullingen

a. Dubbele aanmeldingen

Doordat de aanmelding gekoppeld is aan het inleveren van de Aanmeldingskaart zal het dubbel aanmelden nauwelijks meer voorkomen. Wanneer blijkt dat een kind toch op een andere basisschool in Amsterdam is aangemeld, blokkeert het webbased-programma de aanmelding. De school maakt de ouders kenbaar de aanmelding niet te kunnen verwerken en vraagt hen een keuze te maken.

b. Wijziging aanmelding

Aanmelden van een kind kan op maar één school, namelijk de school van eerste voorkeur. Als ouders hun aanmelding willen wijzigen, kunnen zij dit doen tot de sluitingsdatum van de plaatsingsronde waarin hun kind valt. Wanneer het om een wijziging in de opgegeven voorkeurscholen gaat, kunnen ouders hiervoor met de school contact opnemen. Wanneer het om een wijziging van de school van eerste voorkeur gaat, zullen de ouders de ingeleverde aanmeldingskaart moeten ophalen en elders inleveren.

c. Verlies aanmeldingskaart

In geval van verlies van de aanmeldingskaart dienen de ouders, ter verificatie van persoons- en adresgegevens, een Uittreksel uit het Bevolkingsregister bij de aanmelding op de school van eerste voorkeur mee te nemen.

d. Verhuizing

Bij ouders die binnen Amsterdam verhuizen, is het adres op de aanmeldingskaart onjuist. Ouders die naar Amsterdam verhuizen, beschikken niet over een aanmeldingskaart. Als het woonadres afwijkt van het op de aanmeldingskaart voorgedrukte adres, dienen de ouders bij de aanmelding een Uittreksel uit het Bevolkingsregister mee te nemen. Als de verhuizing in de toekomst plaatsvindt (vóór het 4e jaar), dienen de ouders een huur- of koopcontract te tonen om zo het nieuwe woonadres te bevestigen.

e. Te late aanmeldingen

Wanneer ouders de aanmeldingskaart inleveren ná de sluitingsdatum van de periode waarin hun kind geplaatst zou moeten worden, zijn zij aangewezen op de dan nog resterende plaatsen. De website 'Schoolwijzer-Amsterdam' geeft hen bij opgave van geboortedatum en woonadres van het kind, een overzicht van de scholen die nog plaats hebben voor de betreffende startperiode. De ouders zullen zelf contact op moeten nemen met één van deze scholen.

f. Geen BSN

In het webbased-programma is een oplossing verwerkt voor de kinderen zonder BSN-nummer.

g. Zij-instromers (tussentijds wisselen van school)

Wanneer ouders van kinderen, die op een school staan ingeschreven, van school willen veranderen en een andere school benaderen met een verzoek tot inschrijving, vindt er eerst overleg plaats tussen de school die de ouders wensen en de school waar het kind is ingeschreven, voordat concrete stappen genomen worden. Bij het uiteindelijke besluit om het verzoek tot het wisselen van school te honoreren, is het belang van het kind doorslaggevend.

Het initiatief voor het veranderen van basisschool ligt bij de ouders. Dit betekent dat scholen ouders niet benaderen om bijvoorbeeld de groepen vol te krijgen. Een wachtlijst aanhouden van kinderen die elders naar een school gaan, is daarmee in strijd.

4. Plaatsen op de basisschool in Amsterdam

4.1 Capaciteit per school evenwichtig verdeeld over schooljaar

Elke school bepaalt de instroomcapaciteit per jaar en verdeelt de beschikbare plaatsen evenredig over de 3 of 4 perioden. Elke school verwerkt zelf de capaciteit (per schooljaar en) per periode in het webbased-programma. Een school kan tot op de plaatsingsdatum van een bepaalde periode het aantal kindplaatsen wijzigen. Hierbij is het IHP kaderstellend voor de capaciteit van een school.

4.2 Drie of vier plaatsingsmomenten per jaar

Op 3 of 4 vaste momenten in een schooljaar worden de aanmeldingen van kinderen die in een bepaalde periode vier jaar worden, verwerkt. Alle aanmeldingen worden automatisch op grond van geboortedatum in de juiste plaatsingsperiode in het webbased-programma geplaatst. De plaatsing van de aanmeldingen wordt uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de besturen, in aanwezigheid van vertegenwoordigers van de directeuren en medezeggenschapsraden. Plaatsingen verlopen volledig geautomatiseerd volgens de geldende toelatingsregels van het stedelijk toelatingsbeleid. In het webbased-programma is hiervoor de module 'Plaatsing en Loting' beschikbaar.

4.3 Volgorde bij plaatsing

Bij de toedeling van de plaatsen worden de door de ouders opgegeven voorkeuren strikt gevolgd. De algemene regel bij de plaatsing is dat de kinderen die voldoen aan de voorrangscriteria voorrang hebben op de kinderen die elders in Amsterdam wonen. Bij de uitwerking van de plaatsingsmodule zal nader onderzocht worden of en op welke wijze kinderen met een VVE-indicatie evenredig na rato van het aantal instroomgroepen per school gespreid kunnen worden.¹⁸

De procedure op de school van eerste voorkeur is als volgt:

- Kinderen die voldoen aan de voorrangscriteria komen als eerste in aanmerking;
- Kinderen met een ouder broertje of zusje op de school hebben een plaatsgarantie;
- a. Als er meer plaatsen dan aanmeldingen zijn, betekent dit dat alle kinderen op de school van hun eerste voorkeur worden geplaatst en de resterende plaatsen beschikbaar zijn voor kinderen die deze school hebben opgegeven als tweede (derde, enz.) voorkeur én voldoen aan de voorrangscriteria;
- b. Als er minder plaatsen dan aanmeldingen zijn, wordt er geloot voor de beschikbare plaatsen in volgorde van de voorrangscriteria waaraan de aanmeldingen voldoen.

Vervolgens worden uitgelote kinderen zoveel mogelijk geplaatst op de tweede voorkeurschool, of na uitloten op de derde voorkeurschool, enz. waarvoor zij voldoen aan de voorrangscriteria.

De procedures (a en b) worden herhaald op de scholen waar nog plaatsen beschikbaar zijn. Nadat alle aanmeldingen die voldoen aan de voorrangscriteria zijn afgelopen, komen voor de resterende plaatsen de aangemelde kinderen in aanmerking die niet voldoen aan de voorrangscriteria, dus niet in de directe omgeving van deze school wonen.

Bij een aantal scholen loopt het voedingsgebied over de gemeentegrens heen. In dat geval wordt de onder 3.1b. uitgewerkte procedure gevolgd. Kinderen die net over de grens van Amsterdam wonen, komen voor een plaats in aanmerking en doen mee aan de plaatsingsprocedure (tegelijk met de andere aanmeldingen die voldoen aan de voorrangscriteria van de school), als zij in het voorranggebied van de school wonen én deze school als eerste voorkeurschool hebben opgegeven.

¹⁸ In Nieuw-West worden de kinderen met een VVE-indicatie per plaatsingsperiode evenredig verdeeld over de deelnemende basisscholen na rato van het aantal instroomgroepen, waarbij de opgegeven voorkeur van de ouders uiteraard wordt gevolgd.

5. Inschrijven op de basisschool

a. Na afloop van de geautomatiseerde plaatsing beschikt elke school in het webbased-programma over een overzicht van alle geplaatste kinderen. Hierbij staan dus ook kinderen waarvoor de school de tweede, derde, enz. voorkeur is. Daarnaast heeft de school een overzicht van de aangemelde kinderen die de school als eerste voorkeur hadden, maar zijn uitgeloot en nergens anders een plaats hebben gekregen.

b. Alle scholen sturen op dezelfde dag de brief naar de ouders waarin de uitkomst van de plaatsing wordt meegedeeld. Er zijn twee soorten (standaard-) plaatsingsbrieven: één voor ouders van kinderen die op een school van voorkeur geplaatst zijn en één voor ouders van kinderen die op geen van hun voorkeursscholen een plaats gekregen hebben.

De plaatsingsbrieven worden minimaal 5 maanden voordat een kind naar de basisschool gaat gestuurd.

c. Binnen 3 schoolweken na verzending van de brief moeten de ouders bevestigen of zij gebruik gaan maken van de toegewezen plaats. De school heeft de mogelijkheid het aanbod tot inschrijving in te trekken als ouders niet binnen deze termijn hebben geantwoord. Deze beslissing wordt aan de ouders schriftelijk meegedeeld.

d. Elke school doet de inschrijving op de voor hen gebruikelijke wijze. Deze schoolspecifieke (uitgebreide) inschrijving gebeurt nadat ouders een plaats aangeboden gekregen hebben. Het webbased-programma is niet bedoeld voor de daadwerkelijke inschrijving; deze vindt plaats in bijv. Parnassys.

e. Wanneer een ouder geen gebruik maakt van een toegewezen plaats, registreren scholen dit in het webbased-programma onder vermelding van de reden. De school kan bij de volgende periode de capaciteit met het aantal niet-gebruikte plaatsen ophogen.

f. Op het moment dat een kind 4 jaar wordt en formeel is ingeschreven, heeft het webbased-programma voor dit kind geen functie meer.

6. Programmatuur Stedelijk Toelatingsbeleid

6.1 Algemeen

De programmatuur, zoals die in eerste instantie ontwikkeld is voor het toelatingsbeleid van de verschillende stadsdelen van Amsterdam, vormt de basis voor het stedelijk toelatingsbeleid, waarbij zwaardere eisen gesteld worden aan o.a. een Backoffice-functie.

De uitvoering van het stedelijk toelatingsbeleid wordt ondersteund door twee webbased-programma's. Het gaat hier om twee onafhankelijk functionerende producten met ieder een eigen domeinnaam, waarbij de eerste in beheer is van de gemeente en de tweede van de schoolbesturen. In bijlage 7 is het programma van eisen van deze producten opgenomen.

Het stedelijk toelatingsbeleid wordt door de volgende programma's ondersteund:

1. *Website 'Schoolwijzer-Amsterdam'*: de website waar ouders alle noodzakelijke informatie kunnen vinden over de basisscholen in Amsterdam, in het bijzonder over het aanmelden van hun kind voor het basisonderwijs.
 - Ouders krijgen een overzicht van hun voorrangsscholen door het woonadres van het kind in te vullen;
 - Ouders worden met behulp van een animatie op een overzichtelijke en aantrekkelijke wijze door het gehele proces van oriënteren, aanmelden, plaatsen en inschrijven geleid.
2. *Webbased-programma*: de website waarop scholen hun aanmeldingen invoeren, op basis waarvan de plaatsing wordt uitgevoerd.¹⁹ Het programma bevat de volgende modules:
 - De *registratiemodule* verwerkt de aanmeldingen van elke school;
 - De *plaatsingsmodule* verwerkt centraal, geautomatiseerd en gelijktijdig de aanmeldingen volgens afgesproken criteria en deelt de plaatsen toe;
 - De *rapportagemodule* levert overzichten van de resultaten van elke plaatsingsronde en per jaar en is een evaluatie- en controle-instrument op de programmatuur.

6.2 Eigendom

In het kader van het stedelijk toelatingsbeleid worden de webbased-programma's gemaakt op basis van door de softwareleverancier ontwikkelde broncodes²⁰. Aangezien een broncode valt onder het intellectueel eigendom van de maker, wordt een ESCROW-overeenkomst²¹ gesloten tussen de softwareleverancier en de gebruiker/licentiehouders (het BBO), waarmee de continuïteit voor de gebruiker gewaarborgd blijft. Hierin wordt opgenomen dat, indien de softwareleverancier om enige reden niet bereid of in staat is het onderhoud of beheer van de software te verzorgen óf zijn verplichtingen niet nakomt, de broncodes aan de gebruiker overgedragen worden.

¹⁹ Dit is wat Scholenring in de pilots van de stadsdelen is.

²⁰ De broncode van een computerprogramma is de leesbare tekst die door de programmeur in een formele programmeertaal is geschreven.

²¹ Een broncode-escrow is een overeenkomst waarin de softwareleverancier en de gebruiker/licentiehouders overeenkomen dat de leverancier de broncode van het softwareproduct deponert bij een bewaarder, een trusted third party'. Dit ten behoeve van de gebruiker. Zo wordt in geval van zaken als overlijden of faillissement de continuïteit voor de gebruiker/licentiehouders gewaarborgd.

7. Randvoorwaarden

7.1 Privacy

Bij de uitvoering van het stedelijk toelatingsbeleid worden persoonsgegevens gebruikt, verwerkt en bewerkt. Dit valt onder de Wet Bescherming Persoonsgegevens (WBP). Aangezien met ingang van 2014 een nieuwe EU privacy-verordening in werking treedt, is besloten niet alleen een compliance-check (controle op naleving van wet- en regelgeving), maar ook een aan privacy gerelateerde risicoanalyse te doen. Het hiervoor te gebruiken instrument is een Privacy Impact Assessment (PIA)²². Besloten is deze analyse in een vroeg stadium van de ontwikkeling van het stedelijk toelatingsbeleid uit te voeren, waarmee voorkomen wordt dat in een latere fase alsnog aanpassingen gedaan moeten worden.

7.2 Hardheidsclausule

In het stedelijk toelatingsbeleid is een hardheidsclausule opgenomen. Deze bepaling maakt het mogelijk om onder bepaalde omstandigheden af te wijken van de gestelde regels en/of criteria van het stedelijk toelatingsbeleid ten gunste van een belanghebbende. In het geval dat het naleven van de gestelde regels en/of criteria leidt tot een dermate ongunstig effect voor één van de betrokkenen dat het afdwingen van naleving van deze regels en/of criteria onaanvaardbaar zou zijn naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid, kan aanspraak gemaakt worden op de hardheidsclausule. Deze gevallen zijn ter beoordeling van het betreffende schoolbestuur.

- Als aanspraak op de hardheidsclausule wordt gemaakt voorafgaand aan de plaatsing, moet de betreffende school dit melden in het webbased-programma en toelichten voor of uiterlijk op de plaatsingsbijeenkomst;
- Als aanspraak op de hardheidsclausule wordt gemaakt na de plaatsing, zal in geval van toekenning, de betreffende school de capaciteit met één plaats ophogen.

7.3 Bezwaar- en beroepsprocedure

Een klacht kan ingediend worden bij de Klachtencommissie van het schoolbestuur waar de aanmeldingskaart is ingeleverd. Dit schoolbestuur is verantwoordelijk voor de afhandeling van de aanmelding. De klachtenregeling van elk schoolbestuur is hierop van toepassing.

a. Openbare scholen

Op grond van de Algemene Wet Bestuursrecht kunnen ouders tegen het afwijzende besluit binnen zes weken na dagtekening van de afwijzing schriftelijk bezwaar indienen bij het bestuur van de betreffende school. Onder voorwaarde dat al een bezwaarschrift is ingediend, en indien de ouders menen een spoedeisend belang te hebben, kan een verzoekschrift voor voorlopige voorzieningen (= kort geding) ingediend worden bij de sector bestuursrecht van de rechtbank te Amsterdam.

b. Bijzondere scholen

Aangezien het bestuur van een bijzondere school geen bestuursorgaan is in de zin van Algemene Wet Bestuursrecht, zijn de regels voor bezwaar en beroep op grond van deze wet niet van toepassing op hun besluit tot niet-toelating van een kind. Een verzoek tot heroverweging kan gestuurd worden naar het bestuur van de desbetreffende school. Wanneer ouders zich niet met dit besluit kunnen verenigen, dienen zij zich te wenden tot de civiele rechter van de rechtbank Amsterdam. Dan kan in geval van een spoedeisend belang, een voorzieningenprocedure (= kort geding) aanhangig gemaakt worden.

²² Een PIA is een risicoanalyse-instrument waarmee privacyrisico's kunnen worden geïdentificeerd en gelokaliseerd. Hiermee worden de risico's blootgelegd van projecten die te maken hebben met privacy en wordt zodoende bijgedragen aan het vermijden of verminderen van privacyrisico's.

8. Organisatie

8.1 Projectaanpak

De verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling en invoering van het stedelijk toelatingsbeleid ligt bij de schoolbesturen die georganiseerd zijn in het BBO. Voor de duur van het project is de werkgroep Toelatingsbeleid ingesteld met vertegenwoordigers uit het BBO en een vertegenwoordiger van de gemeente (de ambtelijk projectleider). De werkgroep en het BBO worden ondersteund door een onafhankelijk projectleider.

Deze projectleider ondersteunt de schoolbesturen en de scholen bij de invoering op schoolniveau. Onderdeel hiervan is het verzorgen van eenduidige en gelijke informatie naar besturen, scholen en ouders. De projectleider werkt in opdracht van de besturen en wordt gedurende de looptijd van het project door de gemeente betaald.

De projectleider werkt nauw samen met de ambtelijk projectleider. Deze laatste is ervoor verantwoordelijk dat de wethouder Onderwijs geïnformeerd is over de voortgang en resultaten van de uitvoering van het toelatingsbeleid en draagt zorg voor de afstemming met het gemeentelijk beleid en de informatieverstrekking naar gemeenteraad. In het overleg tussen de wethouder Onderwijs en het Dagelijks Bestuur van het BBO wordt de voortgang besproken. Relevante besluitvorming vindt plaats in het BBO, in het college van B&W en in de gemeenteraad.

Een gefaseerde implementatie (via het starten van nieuwe pilots en uitbreiden van bestaande pilots) heeft meer nadelen dan voordelen. Het stedelijk toelatingsbeleid zal daarom stadsbreed, gelijktijdig worden ingevoerd.

8.2 Rolverdeling: gemeente en schoolbesturen

Zoals in par. 1.3. is beschreven, is de uitvoering van het stedelijk toelatingsbeleid een coproductie van schoolbesturen en gemeente.

Verplichtingen gemeente Amsterdam

- De gemeente ondersteunt de besturen bij de invoering van het stedelijk toelatingsbeleid in de vorm van een onafhankelijk projectleider en ambtelijke ondersteuning;
- De gemeente faciliteert relevante onderzoeken en juridische ondersteuning;
- De gemeente verzorgt in samenspraak met de schoolbesturen de algemene informatie over het scholenaanbod ('*Schoolwijzer-Amsterdam*') en het toelatingsbeleid in het bijzonder, de 1ste-jaarsbrief en de verzending van de *Aanmeldingskaart voor de basisschool*;
- De gemeente bekostigt de ontwikkeling en implementatie van de programmatuur die nodig is voor de registratie van de aanmeldingen, de plaatsing en de rapportages hiervan (incl. het onderhoud en de beveiliging);
- De gemeente zorgt er in samenspraak met de schoolbesturen voor, dat binnen de kaders van het IHP voldoende kindplaatsen beschikbaar zijn voor de kinderen die in Amsterdam wonen;
- De gemeente ondersteunt de besturen bij de evaluaties van het stedelijk toelatingsbeleid na 1 en na 3 jaar en bij de eventuele bijstelling van het beleid.

Verplichtingen schoolbesturen

- De schoolbesturen voeren de regie en zijn verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het stedelijk toelatingsbeleid en voor de uitvoering en naleving hiervan op de scholen;
- In het BBO stellen de schoolbesturen jaarlijks in mei/juni de lijst van scholen vast, bespreken de voortgang van de invoering van het toelatingsbeleid en de rapportages van de plaatsingen en evaluaties;

- De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de organisatie en het toezicht op de plaatsingen;
- De schoolbesturen informeren hun medezeggenschapsraden over de voortgang van de invoering en de rapportages van de plaatsingen;
- De schoolbesturen zorgen binnen de kaders van het stedelijke IHP voor voldoende kindplaatsen;
- De schoolbesturen c.q. scholen zijn verantwoordelijk voor het organiseren van voldoende informatiebijeenkomsten waarin ouders zowel geïnformeerd worden over hun school, als over het stedelijk toelatingsbeleid;
- Scholen zorgen ervoor dat hun website up-to-date en toegankelijk is.

Verantwoordelijkheid en taken scholen

De scholen zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het toelatingsbeleid. Deze uitvoering bestaat uit een vijftal taken:

- Het bepalen van de instroomcapaciteit per jaar, evenwichtig verdeeld over de plaatsingsperioden;
- Het verwerken van de aanmelding in het webbased-programma (max. 3 minuten per aanmelding);
- Het opslaan van de Aanmeldingskaart en eventuele aanvullende formulieren;
- Het versturen van de plaatsingsbrieven volgens het overzicht in het webbased-programma, na afloop van de plaatsing (standaardbrieven worden aangeleverd);
- Het inschrijven van de geplaatste kinderen op de schoolspecifieke manier.

Voor de informatie naar ouders is het belangrijk dat een school voldoende informatiebijeenkomsten organiseert en in de schoolgids en de schoolwebsite informatie geeft over het geldende toelatingsbeleid. Doordat ouders via ‘*Schoolwijzer-Amsterdam*’ direct naar de website van een school worden verwezen, is het des te belangrijker dat deze toegankelijk, informatief en up-to-date is.

8.3 Kosten stedelijk toelatingsbeleid

In par. 2.3 is als een van de uitgangspunten verwoord: ‘*Het toelatingsbeleid is eenduidig en eenvoudig, transparant en controleerbaar, uitvoerbaar en betaalbaar*’.

De ervaring met een gezamenlijke toelatingsbeleid, in bijvoorbeeld de Watergraafsmeer, toont aan dat dit realistische doelen zijn. De financiële belasting van het huidige toelatingsbeleid in West is voor de schoolbesturen en de gemeente structureel onhoudbaar.

Gelet op de fase waarin het stedelijk toelatingsbeleid is, schetsen wij de hoofdlijnen van de kosten van het toelatingsbeleid voor de korte en lange termijn.

a. Kosten gemeente Amsterdam

Zoals in par. 8.2 is beschreven, financiert de gemeente Amsterdam de ontwikkeling en implementatie van het stedelijk toelatingsbeleid.

Hieronder vallen:

1. ‘*Schoolwijzer-Amsterdam*’ ontwikkelen en up -to-date houden;
2. Programmatuur ontwikkelen en invoeren (incl. onderhoud en beveiliging);
3. Relevante onderzoeken (laten) uitvoeren, zoals de simulatie ‘*omvang en samenstelling voorrangsscholen*’;
4. Projectleiding (en ondersteuning) gedurende ontwikkel- en implementatiefase;
5. De informatiebrief aan ouders met kinderen van circa 1 jaar versturen;
6. De Aanmeldingskaart voor de basisschool (circa 7.000 kinderen per jaar) versturen;
7. Scholenbestand aanleveren, incl. afstandsrekening;
8. Communicatie en informatie naar raad, ouders en pers.

De bovengenoemde punten 1, 5 t/m 8 zijn de structurele activiteiten die voor rekening zijn van de gemeente.

b. *Kosten schoolbesturen*

Elk schoolbestuur is net als nu verantwoordelijk voor de informatie over de eigen school en het toelatingsbeleid. Daarom wordt deze post buiten beschouwing gelaten.

De structurele kosten van het stadsbreed uniforme toelatingsbeleid voor de schoolbesturen zijn op termijn (naar verwachting met ingang van schooljaar 2016-2017)²³:

1. Programmatuur onderhouden, verbeteren (incl. beveiliging en Escrow-overeenkomst);
2. Geautomatiseerde gemeenschappelijke plaatsingen organiseren;
3. Rapportages na de plaatsingen opstellen / jaarevaluatie;
4. Support bieden aan scholen en ouders.

Het voornemen van het DB van het BBO is deze structurele kosten voor het onderwijsveld in een cofinanciering van de gemeente en de schoolbesturen te dekken. Het DB zal op korte termijn aan de gemeente hiertoe het verzoek doen en het BBO voorstellen om hiervoor BBO-middelen beschikbaar te stellen. Op basis van de ervaring in de verschillende pilots die vergelijkbaar zijn met het stedelijk beleid worden de totale structurele kosten van de bovengenoemde punten 1 t/m 4 geraamd op maximaal € 80.000,-. De verwachting is dat naar mate de werkwijze op de scholen is ingesleten en de noodzaak van het aanbrengen van verbeteringen in de programmatuur afnemen, deze kosten eerder zullen afnemen dan oplopen.

8.4 Communicatie en informatie

De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het organiseren van hun besluitvorming, de adviesronde met de (G)MR en het informeren van hun directeuren.²⁴

Nadat de schoolbesturen het stedelijke toelatingsbeleid hebben vastgesteld, wordt voor de looptijd van het project (ontwikkeling en implementatie) een *communicatieplan* opgesteld. Leidend in de organisatie van de communicatie is de verdeling van verantwoordelijkheden tussen schoolbesturen en gemeente. Afhankelijk van de fase waarin het project zich bevindt, krijgt de communicatie en informatie voor de verschillende doelgroepen en belanghebbenden op een verschillende manier vorm.

Bij de implementatie van het stedelijk toelatingsbeleid ligt het zwaartepunt enerzijds bij de ondersteuning en uitvoering door de directeuren, en anderzijds bij het actief informeren van ouders. De gemeente informeert de burgers en de raad over de inhoud en voortgang van de invoering van het stedelijk toelatingsbeleid.

Vooruitlopend op het communicatieplan wordt met zekere regelmaat een nieuwsbrief opgesteld met informatie over de stand van zaken van de invoering en de resultaten van de plaatsingen.

De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de verspreiding hiervan onder hun scholen, teams, medezeggenschapsraden en ouders.

In maart/april 2014 verschijnt de eerste nieuwsbrief voor alle scholen en (G)MR'en.

De nieuwsbrieven worden opgenomen op de website 'Schoolwijzer-Amsterdam'.

Daarnaast zal ouders en scholen ruim vóór de zomervakantie van 2014 een vooraankondiging gestuurd worden, waarin hen wordt uitgelegd hoe het stedelijk toelatingsbeleid werkt, wat er gaat veranderen en voor welke vierjarigen dit nieuwe stedelijk beleid van toepassing is.

²³ Uitgaand van de tijdsplanning zie par. 8.6 is de planning dat schooljaar 2014-2015 de invoering aan de orde is, schooljaar 2015-2016 inslijpen van de werkwijze bij alle partijen, 2016-2017 het toelatingsbeleid gemeengoed is.

²⁴ Medezeggenschapsraden hebben adviesrecht op dit dossier.

8.5 Betrokkenheid scholen, medezeggenschapsraden en ouders

Zoals uit de pilots is gebleken, is betrokkenheid van directeuren bij de uitwerking en implementatie van een uniform toelatingsbeleid van essentieel belang.

Er zal gedurende de fase van verdere uitwerking en de implementatie onder leiding van de projectleider een denktank van directeuren gevormd worden, waarin elke regio van de stad is vertegenwoordigd. In de loop van 2014 gaat per regio (stadsdeel of meerdere stadsdelen) een directeurenoverleg van start om de invoering op de scholen te begeleiden.

Medezeggenschapsraden worden in de gelegenheid gesteld de werking van het stedelijk toelatingsbeleid te volgen. De ervaring in de Watergraafsmeer, waar vertegenwoordigers van de betrokken medezeggenschapsraden welkom zijn tijdens de plaatsing, is hiervan een mooi voorbeeld. Andere voorbeelden zijn: het organiseren van informatieavonden - in samenspraak met OCO en andere ouderplatforms - voor ouders van kinderen die voor het eerst naar de basisschool gaan. De bestaande initiatieven, zoals de scholenmarkten in West, zijn uitstekende platforms om ouders bij het stedelijk toelatingsbeleid te betrekken en te informeren.

8.6 Tijdpad (uitgebreid)

Het tijdpad voor de ontwikkeling en implementatie van het stedelijk toelatingsbeleid is als volgt:

a. Vaststellen stedelijk toelatingsbeleid: februari 2014 t/m april 2014

Op 29 januari 2014 heeft het BBO de notitie 'Stedelijk Toelatingsbeleid Amsterdam' vastgesteld. In de periode februari tot en met april 2014 vindt de besluitvorming van alle besturen plaats. De besturen nemen een voorgenomen besluit en leggen de notitie ter advisering voor aan hun (G)MR (oudergeleding).

De projectleider zal, indien gewenst, beschikbaar zijn voor de ondersteuning.

Uiterlijk 1 mei 2014 zijn naar verwachting de adviesrondes afgerond.

In februari 2014 ontvangt de gemeenteraad ter informatie de notitie 'Stedelijk Toelatingsbeleid Amsterdam'.

b. Voorbereiding en uitwerking: januari t/m augustus 2014

In deze periode wordt de vereiste programmatuur ontwikkeld en uitgetest. De website 'Schoolwijzer-Amsterdam' wordt gelanceerd.

In maart/april wordt een onderzoek en/of simulatie uitgevoerd, met als doel het gewenste aantal voorrangsscholen, de samenstelling hiervan en de verschillende consequenties helder te krijgen.

In samenspraak met de besturen, van scholen in de gebieden waar een gezamenlijk toelatingsbeleid bestaat, wordt de overgang en inpassing naar de stadsbrede uitvoering voorbereid en de keuze voor de jaarindeling gemaakt. In de gebieden waar nog geen gezamenlijk toelatingsbeleid bestaat, worden eveneens in samenspraak met de betrokken besturen en scholen, de stappen voorbereid die nodig zijn om tot uitvoering van het beleid te komen.

In deze fase start de verspreiding van de nieuwsbrief (maart/april). De denktank van directeuren van basisscholen (waarin alle gebieden zijn vertegenwoordigd) gaat van start. Per regio krijgt een directeurenoverleg vorm.

Na de zomervakantie van 2014 wordt o.a. via de scholen een vooraankondiging verspreid, waarin ouders wordt uitgelegd hoe het stedelijk toelatingsbeleid werkt, wat er gaat veranderen en voor welke vierjarigen dit nieuwe stedelijk beleid van toepassing is.

In mei/juni stelt het BBO de lijst van scholen vast.

c. Implementatie: schooljaar 2014-2015

In september/oktober 2014 worden alle ouders met een kind dat vanaf 1 augustus 2015 naar de basisschool gaat, geïnformeerd. Voor uitgebreide informatie worden zij verwezen naar de website 'Schoolwijzer-Amsterdam'.

Alle basisscholen beschikken vanaf oktober over hun schoolpagina in het webbased-programma waar zij hun aanmeldingen (van toekomstige kinderen waarvoor dit toelatingsbeleid van toepassing is) registreren. Afhankelijk van de nog te bepalen jaarindeling vindt in januari of februari 2015 de eerste gezamenlijke en geautomatiseerde plaatsing plaats van kinderen die vanaf schooljaar 2015-2016 als vierjarige op de basisscholen starten (zie bijlage 3). Aansluitend aan de plaatsing versturen alle scholen op dezelfde dag de (standaard-)plaatsingsbrieven naar de ouders om hen te informeren over de uitkomst van de plaatsing.

Na afloop van elke plaatsing ontvangen de schoolbesturen een rapportage van de resultaten van de plaatsingen. Afhankelijk van de plaatsingsdatum wordt in februari of maart 2015 de rapportage van de eerste plaatsing opgeleverd.²⁵

Vanaf het moment dat de eerste gezamenlijke plaatsing is uitgevoerd, kunnen de schoolbesturen en gemeente per plaatsingsronde de vraag van ouders en het aanbod aan beschikbare kindplaatsen monitoren.

²⁵ D.w.z. binnen 3 weken na de uitvoering van de plaatsing. De datum van de eerste rapportage is afhankelijk van het moment van de eerste plaatsing.

Bijlage 1. Deelnemende scholen en besturen (per september 2013)

105 scholen

West²⁶ (33)

Al-Wafa
Admiraal de Ruyter
Annie M.G. Schmidt
Bos en Lommer
Brede School De Kinkerbuurt
Brede School De Zeeheld
Catamaran
Catamaran Bentinckstraat
Corantijn
De Boomgaard
De Bron
De Mijlpaal*
De Roos
De Spaarndammerhout
De Springplank
De Vlaamse Reus*
De Vlinderboom
De Waterkant
De Zevensprong*
Dr. J.Th. de Visserschool
Dr. Rijk Kramer
Elisabeth Paulus
Het Winterkoninkje, 2^e Montessorischool
Joop Westerweel
Leonardo da Vinci
Meidoorn, 10^e Montessorischool
Multatuli
Narcis-Querido
Paulusschool
Rosa Boekdrukker
St Janschool
Tijl Uilenspiegel
Westerparkschool

* Nieuw-Sloten

Zuid²⁷ (36)

Alberdingk Thijm, 3^e Daltonschool
Anne Frank, 6^e Montessorischool
Buitenveldertse Montessorischool
Cheider
Cornelis Vrijsschool
De Amsterdamse Montessorischool
De Ark
De Avonturijn
De Nautilus
De Notenkraker
De Rivieren
De Springstok
De Stern, 12e Montessorischool
Donge
Elout
Europaschool
Geert Groote School I
Geert Groote School II
Hildebrand van Loon
Instituut Schreuder
Maas en Waal, 15e Montessorischool
Merkelbach
Nicolaas Maes
Olympia
Openluchtschool voor het Gezonde Kind, 1^e
Openluchtschool voor het Gezonde Kind, 2^e
Oscar Carré
Peetersschool
Piet Bakkum, 2e Daltonschool
Rosj Pina
Scholekster, 9e Montessorischool
Schoolvereniging Willemspark
Sint Catharina
St Jozefschool
Wielewaal, 1e Montessorischool
IKC de Amstel (start 2014)

Oost²⁸ (6)

Daltonschool De Meer
Frankendael
Montessorischool De Amstel
Sint Lidwina
Watergraafmeerse Schoolvereniging
Watergraafsmeer, 5^e Montessorischool

Noord²⁹ (30)

De Bienkorf
De Bongerd/IKC Noordrijk
De Bonkelaar
De Botteloeff
De Buikslotermeerschool
De Capelleschool
De Driemaster
De Ijsbreker
De Kinderboom
De Klimop
De Krijtmoen
De Piramide
De Poolster
De Satelliet
De Vier Windstreken
De Vijf Sterren
De Weidevogel
Dorus Rijkersschool
Elzenhagen
Het Vogelnest
Het Wespennest
Ijdoornschool
Ijpleinschool
Monseigneur Bekkersschool
Montessori Boven 't IJ
Oranje-Nassauschool
Overhoeks
Sint Rosa basisschool
Tanisha
Twiskeschool

23 schoolbesturen

AMOS
ASKO
Amsterdam West Binnen de Ring (AWBR)
Christelijke Schoolvereniging Amsterdam Zuid
Onderwijsstichting Esprit
KBA Nw West
Openbaar Onderwijs aan de Amstel (OOADA)
Schoolvereniging Peetersschool
Schoolvereniging Willemspark
Samen Tussen Amstel en IJ (STAIJ)
Stichting Algemeen Bijzondere Scholengroep Amsterdam (ABSA)
Stichting Bijzondere Scholen voor Onderwijs op Algemene Grondslag (STOAG)
Stichting Buitenveldertse Montessorischool
Stichting Cornelis Vrijsschool
Stichting De Amsterdamse Montessorischool
Stichting El-Amal
Stichting Geert Groote School
Stichting Joodse Kindergemeenschap Cheider
Stichting Joodse Scholengemeenschap
Stichting Openbaar Onderwijs Noord (SOON)
Stichting Openluchtscholen voor het Gezonde Kind
Stichting Westelijke Tuinsteden (STWT)
Stichting voor Evangelische Scholen (VES)
Vereniging voor Christelijk Basisonderwijs Instituut Schreuder

²⁶ Bron: Beleidsdocument *Buurtschoolbeleid Basisonderwijs in Amsterdam West* van januari 2013 & Hoofdlijnen *Toelatingsbeleid Nieuw-Sloten* van 17 december 2012.

²⁷ Bron: Convenant *In de Buurt naar School* van 5 februari 2013.

²⁸ Bron: Convenant *Toelatingsbeleid Watergraafsmeer 2013-2018* van 15 februari 2013.

²⁹ Bron: Convenant *Samen naar School in Noord* van juni 2013.

Bijlage 2. Schets resultaten toelatingsbeleid

Het stedelijk toelatingsbeleid, zoals beschreven in de voorliggende notitie, wordt reeds op een vergelijkbare manier in verschillende delen van de stad uitgevoerd. Ouders melden hun kind op de school van eerste voorkeur aan door het inleveren van een aanmeldingsformulier waarop zij in volgorde van voorkeur meerdere scholen opgeven. De scholen verwerken de aanmeldingen in het webbased-programma Scholenring. De plaatsing wordt op drie momenten per jaar geautomatiseerd uitgevoerd. De ambities die de schoolbesturen hebben met het stedelijk toelatingsbeleid zijn mede gebaseerd op de resultaten van de geautomatiseerde plaatsingen in de Watergraafsmeer, Noord, Nieuw-Sloten en Buitenveldert-De Pijp-Rivierenbuurt. Naar verwachting zijn deze resultaten – zeker na een overgangsfase – ook op termijn stedelijk haalbaar.

Buitenveldert-De Pijp-Rivierenbuurt(3-wijken)		Stadsdeel Noord	
Resultaten gezamenlijke plaatsing	Plaatsing september 2013	Resultaten gezamenlijke plaatsing	Plaatsing oktober 2013
1 ^{ste} voorkeurschool	89%	1 ^{ste} voorkeurschool	98%
2 ^{de} voorkeurschool	5%	2 ^{de} voorkeurschool	0,4%
3 ^{de} voorkeurschool	3%	3 ^{de} voorkeurschool	0,4%
4 ^{de} voorkeurschool	1 %	4 ^{de} voorkeurschool	1,2 %
Niet geplaatst (aantal)	14	Niet geplaatst (aantal)	0

De 14 scholen hebben tezamen nog 53 onbezette plaatsen.

Nieuw-Sloten			Watergraafsmeer			
Resultaten gezamenlijke plaatsing	Plaatsing april 2013	Plaatsing september 2013	Resultaten gezamenlijke plaatsing	3 plaatsingen schooljaar 2012-2013	Plaatsing mei 2013	Plaatsing november 2013
1 ^{ste} voorkeurschool	85%	84%	1 ^{ste} voorkeurschool	84 %	92%	85%
2 ^{de} voorkeurschool	15%	12%	2 ^{de} voorkeurschool	4 %	4%	7%
3 ^{de} voorkeurschool	0%	4%	3 ^{de} voorkeurschool	5 %	2%	5%
Niet geplaatst (aantal)	3	5	4 ^{de} voorkeurschool	5 %	3%	2 %
			5 ^{de} voorkeurschool	2 %	0%	1 %
			Niet geplaatst (aantal)	29 (van de 400)	2	1

Toelichting:

De resultaten zijn gebaseerd op de cijfers van alle aangemelde kinderen. Hieronder kunnen dus ook kinderen zijn die niet aan de voorrangscriteria voldoen, dus bijvoorbeeld niet in de wijk wonen.

Bijlage 3. Jaarindeling plaatsingsmomenten

Variant 1: Indeling Watergraafsmeer, stadsdeel Zuid, Nieuw-Sloten en Centrum

Periode geboortedatum	Sluiting aanmelding	Plaatsingronde & bericht ouders	Inschrijven	Start vierjarigen
1 okt. - 31 jan.	1 apr.	half apr.	april/ mei	vanaf 1 okt.
1 feb. - 31 mei	1 sept.	half sept.	sept./okt.	vanaf 1 feb.
1 juni - 30 sept.	1 dec.	half dec.	jan./feb.	direct na zomervakantie

Variant 2: Indeling gebaseerd op kalenderjaar (in drie perioden)

Periode geboortedatum	Sluiting aanmelding	Plaatsingronde & bericht ouders	Inschrijven	Start vierjarigen
1 jan.- 30 apr.	1 juni	half juni	juni/juli	vanaf 1 jan.
1 mei - 31 jul.	1 nov.	half nov.	nov./dec.	vanaf 1 mei
1 aug. - 31 dec.	1 mrt.	half mrt.	mrt./april	vanaf begin schooljaar

Variant 3: Indeling gebaseerd op kalenderjaar (in 4 perioden)

Periode geboortedatum	Sluiting aanmelding	Plaatsingronde & bericht ouders	Inschrijven	Start vierjarigen
1 jan. - 31 mrt.	1 iuni	half iuni	iuni/iuli	vanaf 1 jan.
1 apr. - 30 iuni	1 okt.	half okt.	okt./nov.	vanaf 1 apr.
1 iuli – 30 sept.	1 ian.	half ian.	ian./feb.	vanaf 1 iuli
1 okt. - 31 dec.	1 apr.	half apr.	apr./mei	vanaf 1 okt.

Toelichting:

In 2009 is bij de start van de pilot in de Rivierenbuurt gekozen voor variant 1. Omdat het niet wenselijk werd gevonden om met verschillende jaarindelingen te werken, hebben de wijken die daarna een gezamenlijk toelatingsbeleid invoerden, besloten dit schema ongewijzigd over te nemen. Inmiddels geven de ervaringsdeskundigen aan dat de datum 1 januari in tegenstelling tot de beginjaren belangrijker is geworden, waardoor de voorkeur geleidelijk naar variant 2 verschuift. Variant 3 heeft het voordeel dat zowel de datum 1 januari als 1 oktober erin is opgenomen. Het nadeel van deze variant is dat het aantal plaatsingen naar vier gaat en dus extra werk betekent voor betrokkenen. De meesten geven aan dat de meerwaarde van variant 3 niet opweegt tegen het werk van een extra periode.

Bijlage 4. Scholeneiland

In een aantal gevallen zou een uitzondering overwogen kunnen worden, waardoor ouders meer dan minimaal zes voorrangsscholen krijgen. Dit kan voorkomen wanneer één van de scholen onderdeel is van een 'scholeneiland'. Een scholeneiland is een groep van 2 of 3 scholen waartussen de onderlinge afstand erg klein is (< 50 meter op basis van postcode van de voordeur), óf wanneer deze scholen het gebouw of schoolplein delen. In deze gevallen zou het wenselijk kunnen zijn dat ook de andere scholen van het scholeneiland worden toegevoegd aan het lijstje voorrangsscholen voor ouders. Dit is een onderwerp dat in het onderzoek wordt meegenomen.

Scholeneiland	Afstand in meters	Schoolnamen
1	0	Blauwe Lijn, De Crescendo Onze Wereld
2	0	Archipel, De Poseidon
3	0	Buikslotermeerschool Wespennest, Het
4	0	Globe, De Johannesschool
5	0	Nautilus, De Notenkraker, De
6	0	Mijlpaal, De Witte Tulp
7	2	Holendrechtschool Morgenster, De
8	7	Merkelbach Montessorischool 12e, De Stern
9	10	Ijsbreker, De Overhoeks
10	17-56*	Amsterdamse Montessorischool, De Piet Bakkum, 2e Daltonschool Willemspark, Schoolvereniging
11	30	Achtsprong Rozemarn, De
12	34	Cornelis Jetses Jan Woudsmaschool
13	37	Geert Groote School II Openluchtschool Voor Het Gezonde Kind, 2e
14	42	Knotwilg Montessorischool 16e, Gaasperdam
15	44	Bijlmerdrie Samenspel (locatie Kantershof)
16	60*	Brink, De Mobiel (locatie Holendrecht)
17	81-185*	As-Soeffah Bijlmerhorst Polstok, De
18	87*	Klimop, De Sint Rosa

*gedeeld gebouw of schoolplein

Bijlage 5. Jaarlijkse vaststelling scholenbestand

Door fusies, het stichten van nieuwe scholen of het opheffen van een school verandert jaarlijks de samenstelling van het aanbod van scholen waar ouders zich kunnen aanmelden.

Jaarlijks zal in mei/juni in het BBO de lijst van scholen worden vastgesteld. Op basis van deze lijst wordt (geautomatiseerd) berekend wat, in het daaropvolgende schooljaar, de voorrangsscholen per huisadres zijn. Dit wordt nader uitgewerkt in een tijdschema, zodat helder is vanaf en tot wanneer een scholenlijst geldig is. In het webbased programma wordt dit verwerkt.

Om jaarlijks tot een transparante en volledige lijst van scholen te komen, zal een aantal uitgangspunten worden vastgesteld. In de simulatie van maart/april 2014 wordt dit meegenomen.

Adressen Duo hoofdlocaties en nevenlocaties

De adressen van de hoofdlocaties en nevenlocaties die in DUO staan vormen het uitgangspunt. Uitzondering hierop is de Al Wafa, omdat daar het adres van de dislocatie als hoofdlocatie op gegevens is.

Toevoegen dislocaties of dependances

Van elke school wordt het adres van de hoofdlocatie bij de berekening als uitgangspunt genomen.

Bij een aantal scholen kan een leerling ook op de dislocatie of dependances alle leerjaren doorlopen.

Deze dislocaties worden toegevoegd aan de lijst met het aanbod van de scholen.

Het zou in het schooljaar 2013/2014 kunnen gaan om:

As-Siddieq Zeeburg

As-Siddieq Noord

Catamaran Bentinkstraat

De Bonkelaar

De Insulinde

Het Gouden Ei

Louise de Coligny

Nader onderzoek voor definitieve uitwerking

Het is van belang om zo nauwkeurig mogelijk de afstand van de voorrangsscholen vanuit het huisadres voor ouders te berekenen, zodanig dat de verschillen in het aanbod van voorrangsscholen voor ouders in een wijk minimaal zijn. Hiervoor heeft O&S de opdracht gekregen om onderzoek te doen naar de uitwerking van voorrangsgebieden vanuit huisadres.

Oplevering onderzoek begin 2014.

Bijlage 6. Afstandsberekening voorrangsscholen

Om de (loopafstanden tot de) voorrangsscholen te berekenen, wordt gebruikt gemaakt van de API (tool van Google Maps om een reeks afstandsberekeningen automatisch te doen) die door Google-Maps wordt verstrekt. Aangezien deze berekening voor iedereen ook 'handmatig' in Google-Maps te doen is, is sprake van transparantie. Het gaat hier niet over de hemelsbrede afstand, maar over de kortste route die in de praktijk kan worden afgelegd tot de school. Obstakels, zoals water en niet-toegankelijke gebieden of wegen worden niet meegenomen in deze afstandsberekening.

Jaarlijkse berekening

De berekening dient ieder jaar te worden gemaakt, omdat jaarlijks het aanbod aan scholen in Amsterdam kan verschillen. Op basis van de door het BBO vastgestelde scholenlijst wordt de berekening gemaakt. Hierbij wordt rekening gehouden met aanpassingen in de infrastructuur waardoor de loopafstand korter of langer is geworden. Om te voorkomen dat er verschillen ontstaan in de afstandsberekeningen en dus ook de bepaling van de voorrangsscholen -wanneer deze berekeningen op verschillende momenten handmatig worden uitgevoerd-, worden de berekeningen vooraf gemaakt in een model en wordt voor ieder woonadres berekend wat de voorrangsscholen zijn. Deze statische informatie zal voor alle kinderen die in een bepaald schooljaar vier worden en naar school gaan, vast blijven staan en als zodanig ingebouwd in de website van het toelatingsbeleid.

Op de website voert de ouder de geboortedatum van het kind, zijn postcode en huisnummer in en krijgt dan de minimaal zes scholen te zien waar het kind voorrang heeft. Vanaf deze site kan de ouder direct doorlinken naar de website van de scholen waar het kind voorrang heeft, maar ook naar de overige scholen die geen voorrangsschool zijn. Op deze wijze worden alle scholen onder de aandacht gebracht van ouders en kan elke school zich op de eigen gewenste wijze presenteren.

Bijlage 7. Programma van eisen Webbased-programma's

Eisen programmatuur uitgebreid

De inhoudelijke eisen van het Stedelijke Toelatingsbeleid zijn bepalend voor de kenmerken en vormgeving van de programmatuur, waarbij de programmatuur de inhoud dus volgt.

a. Eisen aan de programmatuur website 'Schoolwijzer-Amsterdam'

1. Strakke, representatieve website die ouders verwelkomt
2. Simpel, informatief en overzichtelijk in gebruik voor ouders
 - Wat betekent het Stedelijk Toelatingsbeleid voor ouders?
 - Hoe de website te gebruiken?
3. Invulvelden voor woonadres en geboortedatum
4. Kaart Amsterdam met daarop alle deelnemende basisscholen
5. Overzicht van alle scholen in de buurt
6. Printoptie voor overzicht van voorrangsscholen
7. E-mailoptie om vragen te stellen

Ad.a Op deze website zal alle voor de ouders noodzakelijk informatie te vinden zijn. Het zal de voordeur en het visitekaartje van het Stedelijk Toelatingsbeleid vormen en dient er dus als zodanig uit te zien.

Naast de invulvelden voor geboortedatum en woonadres, is hier een digitale overzichtskaart van Amsterdam te vinden met daarop alle deelnemende basisscholen. De kaart zal van doorklik- en muisoplegfuncties voorzien zijn, zodat ouders direct naar een school van voorkeur kunnen, waar zij een aantal basisgegevens van de school te zien zullen krijgen en doorgelinkt worden naar de website van deze school.

Tot slot zal de website voorzien zijn van een mailoptie waar ouders terecht kunnen met hun vragen en suggesties.

b. Eisen aan de programmatuur Webbased-programma

1. Gebruiksvriendelijke voor de scholen en schoolbesturen
 - Eenvoudig en overzichtelijk te bedienen;
 - Minimale werklast bij het verwerken van de aanmelding (max. 3 min. per aanmelding);
 - Eenvoudig de groeps grootte / beschikbare plaatsen in te voeren en tussentijds aan te passen.
2. Inzicht en overzicht in de registratie van de aanmeldingen en plaatsingen
3. Informatie over het totaal van de aanmeldingen en plaatsingen
4. Relevante informatie voor besturen en gemeente (o.a. capaciteit)
5. Beveiligde toegang tot de programma's en gegevens
6. Rapportage en evaluatie

Ad.b Registratiemodule voor de aanmeldingen

Gebruikers: Scholen.

Functie: Ouders leveren aanmeldingskaart ingevuld en ondertekend bij de school van hun eerste voorkeur in, waarna scholen de aanmeldingen verwerken.

Hoe: Vergelijkbaar met Scholenring WGM, Zuid, Nieuw-Sloten, Noord.

Voorwaarde: De administratieve last voor de scholen moet beperkt blijven.

Het programma doet de volgende stappen geautomatiseerd:

- Dubbele aanmeldingen worden geblokkeerd;
- Broertje/zusje worden automatisch geplaatst;
- Het programma levert op de datum van verwerking een bewijs van de aanmelding;
- Bij de verwerking van de aanmelding komt het kind automatisch in de juiste plaatsingsperiode;
- Bij de verwerking van de aanmelding wordt op basis van woonadres automatisch geregistreerd of de school een voorrangsschool is voor het kind;
- De voorrangscriteria worden automatisch verwerkt als deze worden aangevinkt bij de registratie;
- Meerlingen worden zo verwerkt dat zij bij de plaatsing als één aanmelding worden behandeld (en dus op dezelfde school komen);
- Verstreckt een overzicht van het aantal plaatsen en aanmeldingen bij collega-scholen en voor hoeveel kinderen zij de tweede, derde, enz. voorkeur zijn;
- Verstreckt een overzicht van rapportage- en evaluatiemogelijkheden na afloop van de plaatsing.

Door het gebruik van een voorgedrukte aanmeldingskaart en een koppeling te maken met het GBA wordt de kans op fraude verkleind. Indien bij de daadwerkelijk inschrijving (na de plaatsingsronde) blijkt dat de ouder gefraudeerd heeft, kan de school de aanmelding weigeren (N.B. Dit wordt in het draaiboek voor de scholen verwerkt).

Ad.b Plaatsingsmodule voor geautomatiseerde plaatsing

Er wordt een geautomatiseerde en gelijktijdige plaatsingsronde gehouden van alle aanmeldingen van kinderen voor een bepaalde plaatsingsperiode, die circa 6 maanden later vier jaar worden.

Gebruikers: Schoolbesturen/plaatsingsteam (=vertegenwoordigers van de besturen, van GMR'en en scholen met technische ondersteuning van de beheerder van het programma).

Functie: Alle aanmeldingen per plaatsingsperiode worden geautomatiseerd en tegelijk geplaatst, waarbij strikt de opgegeven volgorde van voorkeurscholen wordt gevolgd.

Voorwaarden: Ouders krijgen op de hoogst mogelijke voorkeurschool een plaats aangeboden; Ouders krijgen de garantie dat elke aanmelding een gelijke kans maakt op een plaats.

Resultaten: Alle aanmeldingen zijn verwerkt volgens de opgegeven voorkeuren.

Na afloop beschikt elke school over:

- Een overzicht van de kinderen die bij hen geplaatst zijn;
- Een overzicht van de kinderen die nog geen plaats hebben;
- De resterende capaciteit op de scholen voor de betreffende instroomperiode;
- Op de 'Schoolwijzer-Amsterdam' kunnen ouders na de plaatsing door de geboortedatum en woonadres in te vullen, zien op welke scholen nog plaatsen beschikbaar zijn.

Ad.b Rapportagemodule

Gebruikers: Scholen, schoolbesturen en (G)MR'en, gemeente Amsterdam.

Hoe: Na de geautomatiseerde plaatsingsronde volgt een cijfermatige rapportage van de resultaten van de plaatsing uitgesplitst naar plaatsingsperiode, voorrangscriterium, voedingsgebied per school, etc.

- Functie:
- Overzichten van de resultaten van elke plaatsing per periode en per jaar per school, in een wijk of alle scholen;
 - Inzicht in het aantal kindplaatsen dat nodig is versus de capaciteit op de scholen in een wijk;
 - Zicht op de resterende capaciteit op de scholen voor de betreffende instroomperiode;
 - Evaluatiemogelijkheden van de data omtrent aanmelding en plaatsing.